

litigii și arbitraje - modificări legislative publicate în ianuarie 2020

Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 24 septembrie 2019, pronunțată în Cauza Antohi împotriva României, a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 15 din 10 ianuarie 2020 și este aplicabilă începând cu aceeași dată.

La originea cauzei se află Cererea nr. 48.093/15, îndreptată împotriva României, prin care domnul Sorin Antohi a sesizat Curtea la 24 septembrie 2015, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În fapt, reclamantul a susținut faptul că, în cadrul procesului penal desfășurat împotriva sa, i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil în temeiul art. 6 din Convenție, argumentând că judecătorul unic din completul primei instanțe, care a dispus condamnarea inculpatului, l-a audiat doar pe expertul financiar în cauză și a respins cererile inculpatului de a-i audia nemijlocit pe cei trei martori și de a-i permite acestuia să dea un supliment de declarație, niciuna dintre celelalte probe testimoniale nefiind prezentată direct în fața judecătorului care l-a condamnat pe reclamant în primă instanță sau a judecătorilor care au menținut condamnarea acestuia. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, analizând circumstanțele cauzei, a decis admiterea capătului de cerere formulat de reclamant în temeiul art. 6 din Convenție. În motivare, Curtea a reținut aspectele invocate de reclamant, considerând că ascultarea directă a reclamantului și a martorilor era relevantă în circumstanțele cauzei, având în vedere importanța acordată acestora în ceea ce privește justificarea hotărârii de condamnare. Curtea a considerat că dreptul la ultimul cuvânt al inculpatului nu poate fi asimilat dreptului de a fi ascultat în cursul procesului, iar simpla disponibilitate a transcrierilor declarațiilor nu poate compensa neîndeplinirea cerinței nemijlocirii în cadrul procesului. Curtea a considerat că schimbarea componenței completului instanței de fond și faptul că, ulterior, instanța de apel nu a ascultat direct martorii echivalează cu privarea reclamantului de dreptul la un proces echitabil.

Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 23.06.2019 pronunțată în Cauza Tău împotriva României, a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 49 din 23 ianuarie 2020 și este aplicabilă începând cu aceeași dată.

La originea cauzei se află Cererea nr. 56.280/07 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, domnul Ioan Tău a sesizat Curtea la 12 decembrie 2007, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În fapt, Reclamantul a susținut că în procesul penal îndreptat împotriva sa, pentru acuzații de trafic de droguri, a fost încălcat dreptul său la un proces echitabil în temeiul art. 6 §1 și §3 lit. c) și d) din Convenție, acesta arătând că primele două dați când a fost audiat a fost asistat de un avocat desemnat din oficiu, care în același timp îi asista și pe coinalpații F.D. și P.A., în pofida faptului că solicitase să fie asistat de un avocat ales. Reclamantul a susținut, de asemenea, că nu i s-a dat posibilitatea confruntării, în ședință publică, a martorului F.D., ale cărui declarații au stat la baza condamnării sale. Curtea a admis capetele de cerere formulate în temeiul art. 6 din Convenție stabilind că: a) statul român trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni, suma de 2.400 EUR, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul moral; și b) de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale.

Decizia Curții Constituționale nr. 731/2019 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor articolului unic pct. 2 [cu referire la art. 4 alin. (1 ind.1) și alin. (1 ind.3)], pct. 3 [cu referire la art. 4 alin. (3) și (4)], pct. 6 [cu referire la art. 7 alin. (1 ind.1)], pct. 7 [cu referire la art. 7 alin. (4)], pct. 8 [cu referire la art. 7 alin. (5 ind.1)] și pct. 9 [cu referire la art. 8 alin. (5) teza a doua] din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 59 din 29 ianuarie 2020 și este aplicabilă începând cu aceeași dată. Curtea a constatat că dispozițiile articolului unic pct. 2 [cu referire la art. 4 alin. (1 ind.1)], pct. 3 [cu referire la art. 4 alin. (3) și (4)], pct. 6 [cu referire la art. 7 alin. (1 ind.1)], pct. 8 [cu referire la art. 7 alin. (5 ind.1)] și pct. 9 [cu referire la art. 8 alin. (5) teza a doua] din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite sunt neconstituționale. În motivare, Curtea arată că textul de lege care introduce criteriile măsurabile de la care se consideră că în contractele de credit ipotecar operează impreviziunea, încalcă Constituția în privința dreptului la proprietate al creditorilor, dar are și deficiențe de redactare, claritate, precizie și logică. Astfel, Curtea Constituțională a constatat că reglementarea unei situații de intervenire a impreviziunii care valorifică o anumită diferență de curs valutar ce se cantonează în sfera riscului inerent, respectiv 20%, nu este proporțională cu scopul legitim urmărit, astfel încât reprezintă o încălcare a art. 44 din Constituție și, implicit, a art. 147 alin. (4) din Constituție, ca urmare a nerespectării exigențelor constituționale referitoare la relația dintre dreptul de proprietate privată și impreviziune. De asemenea, constată că norma legală analizată are și deficiențe redacționale, întrucât nu stabilește moneda de referință în raport cu care se calculează fluctuația de 20% a cursului monedei contractului de credit, respectiv moneda națională. Din această perspectivă, se încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa de calitate a legii și de securitate juridică. Curtea observă că depășirea gradului de îndatorare cu 20% nu se raportează nici explicit și nici implicit la nivelul veniturilor de la data contractării creditului sau de la o dată ulterioară. Prin urmare, Curtea reține că se încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa de calitate a legii și de securitate juridică.

Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 29/2019 privind examinarea recursului în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție ce face obiectul Dosarului nr. 1.574/1/2019 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 63 din 30 ianuarie 2020 și este aplicabilă începând cu aceeași dată. Înalta Curte a admis recursul în interesul legii declarat, statuând că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 65 alin. (3) din Codul penal, aplicarea pedepselor accesorii constând în interzicerea drepturilor prevăzute de art. 66 alin. (1) lit. a), b) și d)-o) din Codul penal, a căror exercitare a fost interzisă de instanță ca pedeapsă complementară, nu este posibilă în cazul dispunerii unei soluții de condamnare la pedeapsa amenzii.

Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 18/2019 privind soluționarea sesizării formulate de Curtea de Apel Suceava - Secția penală și pentru cauze penale cu minori în Dosarul nr. 7.322/285/2017, prin care se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție dezlegarea unei chestiuni de drept a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 66 din 30

ianuarie 2020 și este aplicabilă începând cu aceeași dată. Curtea a admis sesizarea, stabilind că, obligația inculpatului de a nu conduce vehicule anume stabilite, impusă de organul judiciar pe timpul măsurii preventive a controlului judiciar conform art. 215 alin. (2) lit. i) din Codul de procedură penală, nu constituie o suspendare a exercitării dreptului de a conduce, iar încălcarea acesteia nu întrunește elementele de tipicitate ale infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (2) din Codul penal.